

Sut mae ein dewisiadau bob dydd yn effeithio ar yr awyr a'n hamgylchedd, ac ar iechyd pobl a natur yn ein cymuned? /How do our everyday choices affect the air and our environment, and the health of people and nature in our community?

<p>Iechyd a Lles</p> 	<p>Sut gallwn ni helpu pobl eraill i wneud dewisiadau iach?</p> <p>Yn ystod y tymor hwn, bydd plant yn archwilio sut mae eu dewisiadau bob dydd yn effeithio ar eu hiechyd nhw a iechyd pobl eraill. Byddant yn ymgymryd â gweithgareddau ymarferol a dychmygol, fel dewis rhwng cerdded neu ddefnyddio'r car, bwyd iach neu llai iach, a defnyddio plastig neu ailgylchu. Byddant yn ysgrifennu stori neu adroddiad byr i esbonio canlyniadau pob dewis, ac yn trefnu'r wybodaeth mewn tabl neu graff. Byddant hefyd yn defnyddio offer digidol i greu sleidiau neu graffiau sy'n dangos effaith eu penderfyniadau, gan ddysgu sut gall gwneud dewisiadau gwybodus wella eu hiechyd a bywyd pobl eraill, nawr ac yn y dyfodol.</p> <p>How can we help other people make healthy choices. During this term, children will explore how their everyday choices affect their own health and the health of others. They will take part in practical and imaginative activities, such as choosing between walking or using the car, healthy or less healthy food, and using plastic or recycling. They will write a story or short report to explain the consequences of each choice, and organise information in a table or graph. They will also use digital tools to create slides or graphs that show the impact of their decisions, learning how making informed choices can improve their health and the lives of others, now and in the future.</p>
<p>Dyniaethau.</p> 	<p>Pa newidiadau y gall cymunedau eu gwneud i helpu yn erbyn newid hinsawdd?</p> <p>Yn ystod y tymor hwn, bydd plant yn archwilio sut mae cymunedau yn ymateb i newid hinsawdd a sut mae gweithgareddau dynol lleol yn effeithio ar yr amgylchedd. Byddant yn cerdded o gwmpas Parc Dinefwr neu eu hardal leol i arsylwi sut mae pobl yn rhyngweithio â'r amgylchedd - cerdded, parcio, chwaraeon, sbwriel - ac yn ysgrifennu brawddegau byrion am yr hyn a welsoch, gan gyfri nifer o bobl a nodi effeithiau cadarnhaol a negyddol. Byddant hefyd yn tynnu lluniau neu recordio fideo byr i ddogfennu'r arsylwadau, ac yn trafod sut mae gweithgareddau dynol yn effeithio ar awyr iach a bywyd gwyllt. Yn ychwanegol, byddant yn dewis un math o weithgarwch dynol lleol i'w ymchwilio'n fanwl, gan greu adroddiad byr, graffiau neu ddeunydd digidol sy'n dangos yr effaith, a dysgu sut gall newid ymddygiad pobl helpu i gadw'r byd naturiol a'r awyr yn iach.</p> <p>What changes can communities make to help against climate change? During this term, children will explore how communities respond to climate change and how local human activities affect the environment. They will walk around Parc Dinefwr or their local area to observe how people interact with the environment - walking, parking, sports, litter - and write short sentences about what they see, counting numbers of people and identifying positive and negative effects. They will also take photos or record short videos to document their observations and discuss how human activities affect clean air and wildlife. In addition, they will choose one type of local human activity to investigate in more detail, creating a short report, graphs, or digital materials showing its impact, and learning how changing people's behaviour can help protect the natural world and keep the air clean.</p>

Sut mae ein dewisiadau bob dydd yn effeithio ar yr awyr a'n hamgylchedd, ac ar iechyd pobl a natur yn ein cymuned? /How do our everyday choices affect the air and our environment, and the health of people and nature in our community?

<p>Gwyddoniaeth.</p> 	<p>Sut gall newid ein hymddygiad ni helpu pethau byw i oroesi?</p> <p>Yn ystod y tymor hwn, bydd plant yn archwilio sut mae gweithredoedd dynol yn effeithio ar berthynas rhwng pethau byw. Byddant yn arsylwi ecosystem leol, gan fynd am dro o gwmpas Parc Dinefwr i nodi planhigion, anifeiliaid a manau gwyrdd, ac yn creu map syml sy'n dangos lle mae pobl yn mynychu a pha effaith y gallai hynny gael ar natur. Byddant yn rhestru a chyfrio planhigion a bywyd gwylt lleol, tynnu lluniau i greu albwm digidol, ac yn trafod sut mae awyr iach a chynladwyedd yn effeithio ar oroesi'r pethau byw hyn. Yn ogystal, byddant yn dylunio poster neu fap sy'n dangos cylch bywyd lleol a sut mae pobl a natur yn cydweithio i gynnal ecosystem iach, gan ddeall cyd-ddibyniaeth pethau byw a'r effaith o weithgareddau dynol.</p> <p>How can changing our behaviour help living things to survive? During this term, children will explore how human actions affect the relationships between living things. They will observe a local ecosystem by going for a walk around Dinefwr Park to identify plants, animals and green spaces, and create a simple map showing where people go and what impact this might have on nature. They will list and count local plants and wildlife, take photographs to create a digital album, and discuss how clean air and sustainability affect the survival of these living things. In addition, they will design a poster or map showing the local life cycle and how people and nature work together to maintain a healthy ecosystem, helping them understand the interdependence of living things and the impact of human activity.</p>
<p>Celfyddydau Mynegiannol</p> 	<p>Beth mae ein celf yn ei ddweud wrth eraill am awyr iach?</p> <p>Yn ystod y tymor hwn, bydd plant yn archwilio natur Bro Dinefwr trwy gelf a gwaith creadigol. Byddant yn edrych ar luniau, fideos a gwaith artistiaid i ddeall bywyd gwylt a phwysigrwydd awyr iach, ac yn creu lluniau neu gollage sy'n dangos planhigion, anifeiliaid a'r amgylchedd. Byddant yn myfyrio ar y neges y mae eu gwaith yn ei chyfleu, rhannu adborth gyda'u cyfoedion, ac yn datblygu eu gwaith yn seiliedig ar y sylwadau hyn. Byddant hefyd yn defnyddio offer digidol i dynnu lluniau neu greu fideo o'u prosiect, yn ysgrifennu brawddegau am eu gwaith, ac yn cofnodi elfennau creadigol neu ddeunyddiau a ddefnyddir, gan gynnwys paent, papur, sbwriel ailgylchu neu ddeunyddiau naturiol. Byddant hefyd yn creu perfformiad neu ddrama fer sy'n dangos effaith gweithredoedd dynol ar natur.</p> <p>What does our art say to others about fresh air? During this term, children will explore the nature of the Dinefwr area through art and creative work. They will look at photographs, videos, and artists' work to understand wildlife and the importance of fresh air, and will create drawings or collages showing plants, animals, and the environment. They will reflect on the message their work communicates, share feedback with their peers, and develop their work based on these comments. They will also use digital tools to take photos or create videos of their project, write sentences about their work, and record creative elements or materials used, including paint, paper, recycled waste, or natural materials. In addition, they will create a performance or short drama that shows the impact of human actions on nature.</p>

Sut mae ein dewisiadau bob dydd yn effeithio ar yr awyr a'n hamgylchedd, ac ar iechyd pobl a natur yn ein cymuned? /How do our everyday choices affect the air and our environment, and the health of people and nature in our community?

Pam mae blodau a phlanhigion yn bwysig i gadw'r blaned yn iach? Sut maen nhw'n helpu anifeiliaid a phobl?
Why are flowers and plants important for keeping the planet healthy? How do they help animals and people?

Sut mae coed yn helpu i leihau llygredd aer? Beth fyddai'n digwydd pe na bai coed?
How do trees help reduce air pollution? What would happen if there were no trees?

Pam mae rhai anifeiliaid mewn perygl, a beth gallwn ni ei wneud i'w helpu?
Why are some animals in danger, and what can we do to help them?

Pam mae lleihau, aildefnyddio ac ailgylchu yn bwysig?
Why are reduce, reuse and recycle important?

Beth yw'r effaith o sbwriel ar ein cymuned a'r byd ehangach?
What is the impact of litter on our community and the wider world?

Sut mae paneli solar a thyrbinau gwynt yn creu ynni glân? Pam mae hyn yn well na defnyddio tanwydd ffosil?
How do solar panels and wind turbines create clean energy? Why is this better than using fossil fuels?

Sut gallwn ni arbed ac aildefnyddio dŵr, a pham mae hyn yn bwysig i'r blaned?
How can we save and reuse water, and why is this important for the planet?

Sut mae teithio (car vs beic/cerdded) yn effeithio ar ansawdd yr aer?
How does travel (car vs bike/walking) affect air quality?

Beth allwn ni ei wneud fel dosbarth i wella'r aer yn ein hardal?
What can we do as a class to improve the air in our area?

